

Novela ZZDej-N – Pogosto zastavljena vprašanja

Ministrstvo za zdravje uvodoma pojasnjuje, da lahko v okviru svojih pristojnosti podaja pravna pojasnila splošne in sistemske narave glede razlage zakonskih določb ter določb podzakonskih aktov, ki sodijo v njegovo delovno področje. Spodaj navedena pojasnila niso pravno zavezujoča in ne predstavljajo dokončne ali konkretne razlage posameznih določb.

Sklopi vprašanj:

1.	MOŽNOSTI POGODBENEGA SODELOVANJA IZVAJALCEV V ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI	1
2.	TRŽNE STORITVE IN ZAPOSLENI V JZZ	2
3.	NEPREKINJENO ZDRAVSTVENO VARSTVO	3
4.	SOGLASJA	3
5.	NAVODILA IN OBRAZCI	4
6.	POGOJI ZA DIREKTORJE, STROKOVNE DIREKTORJE IN DRUGE VODSTVENE DELAVCE JAVNIH ZDRAVSTVENIH ZAVODOV.....	4

1. MOŽNOSTI POGODBENEGA SODELOVANJA IZVAJALCEV V ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

Ali lahko javni zdravstveni zavod, ki nima več veljavne pogodbe o izvajanju storitev sanitetnih in dializnih prevozov ter je v fazi izvedbe postopka javnega naročila, izvede postopek javnega naročila, v okviru katerega bo izbral izvajalca teh prevozov, in sicer do podelitve koncesije oziroma do prevzema teh prevozov v lastno izvajanje? Če to ni mogoče, kako naj javni zdravstveni zavod v vmesnem času zagotovi izvajanje teh prevozov?

Odgovor: Če je pogodba o izvajanju zdravstvenih storitev na dan uveljavitve ZZDej-N, t. j. 21. 5. 2025, že potekla, se uporabi ZZDej-N. V ZZDej-N ni predvidene nobene izjeme glede postopka javnega naročanja in se šteje trenutek sklepanja pogodbe (in ne npr. trenutek oddaje javnega naročila). Kar se tiče možnosti zagotavljanja prevozov, lahko po ZZDej-N javni zdravstveni zavodi sklepajo pogodbe o medsebojnem sodelovanju za namen zagotavljanja zdravstvenih storitev za zagotavljanje neprekinjenega zdravstvenega varstva, pri čemer je pogoj, da je na strani javnega zavoda naročnik izvajalec neprekinjenega zdravstvenega varstva, na strani naročnika pa koncesionar. Drugi možni načini zagotavljanja teh prevozov so opredeljeni v sedmem in osmem odstavku spremenjenega 5. člena ZZDej, med drugim se javni zavodi lahko statutarno povezujejo v skupnosti zavodov za opravljanje skupnih podpornih zdravstvenih dejavnosti.

Javni zdravstveni zavod je do uveljavitve ZZDej-N imel sklenjene pogodbe s ponudniki storitev s področja protetike v zobozdravstvu, ki niso bili del mreže javne zdravstvene službe. Kakšna rešitev je predvidena za javne zdravstvene zavode za primer, če ti zasebni ponudniki ne želijo skleniti podjemne pogodbe kot zdravstveni delavec?

Odgovor: Možni načini sodelovanja javnih zavodov z drugimi subjekti so opredeljeni v spremenjenem 5. členu ZZDej, ki med drugim v sedmem odstavku določa, da se javni zavodi lahko povezujejo v skupnosti zavodov za opravljanje skupnih podpornih zdravstvenih dejavnosti, sicer pa v osmem odstavku določa, da lahko javni zavodi za namen celostne zdravstvene obravnave in boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev pogodbeno sodelujejo med drugim na način sklenitve:

- pogodbe o medsebojnem sodelovanju dveh ali več javnih zavodov v skladu s pravili obligacijskega prava, in katere predmet je lahko občasno oziroma začasno izvajanje zdravstvenih storitev zaradi nadomeščanja začasno odsotnih zdravstvenih delavcev oziroma zdravstvenih sodelavcev ali zaradi nepričakovanega povečanega obsega dela ali zaradi zagotovitve polne realizacije programa, oziroma katere predmet je lahko zagotavljanje podpornih zdravstvenih dejavnosti,
- podjemne ali druge civilno pravne javnega zavoda z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem v skladu s prvim odstavkom 53.c člena ZZDej,
- pogodbe o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom, vključno z dopolnilnim delom, javnega zavoda z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki je zaposlen pri koncesionarju, če pri koncesionarju opravlja zgolj koncesijsko dejavnost,
- pogodbe o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom, vključno z dopolnilnim delom, javnega zavoda z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki je zaposlen pri drugem javnem zavodu.

Iz navedenega izhaja, da je javnim zdravstvenim zavodom omogočeno več možnih oblik pogodbenega in drugega sodelovanja z drugimi subjekti. ZZDej-N je obenem predvidel prehodno obdobje veljavnosti soglasij in podjemnih pogodb, veljavnih na dan uveljavitve ZZDej-N, in sicer bodo obstoječa soglasja in podjemne pogodbe, ki so bila na dan 21. 5. 2025 v veljavi, veljala do izteka njihove veljavnosti, kot je časovna veljavnost določena v konkretnem soglasju oziroma pogodbi, vendar najdlje do 21. 5. 2026, kar omogoča javnim zdravstvenim zavodom zadosti dolgo prilagoditveno obdobje, v katerem lahko uskladijo svoje poslovanje z novo ureditvijo.

ZZDej-N javnim zavodom določa omejitve glede možnosti sodelovanja s samostojnimi podjetniki posamezniki, ne pa z zasebnim zdravstvenim (so)delavcem iz 35. člena ZZDej. Podjemna pogodba iz 53.c člena ZZDej se lahko sklene le s fizično osebo, zdravstvenim (so)delavcem, ki pa je lahko zaposlena v javni mreži ali izven nje. Omejitev torej velja le za izvajalce zdravstvene dejavnosti, ki so pravne osebe, in za podjetnike – ne pa za zdravstvene (so)delavce, zaposlene pri njih.

2. TRŽNE STORITVE IN ZAPOSLENI V JZZ

Ali se šteje za ustrezno delo zdravstvenega delavca, ki je hkrati zaposlen pri javnem zavodu in koncesionarju, če pri koncesionarju izvaja tržne storitve znotraj ordinacijskega časa, ki je namenjen tržni dejavnosti?

Odgovor: Za odgovor so relevantne določbe točke č) osmega odstavka 5. člena ZZDej (v povezavi s 18. točko prvega odstavka 44.f člena ZZDej) in prvega odstavka 53.b člena ZZDej, ki pa urejata dve različni življenjski situaciji.

53.b člen ZZDej ureja pravne položaje, ko je zdravstveni (so)delavec najprej zaposlen v javnem zavodu, nato pa se želi poleg tega pri koncesionarju zaposliti ali pri njem opravljati delo na podlagi podjemne pogodbe, in za te primere ta člen določa, kdaj mu je dovoljeno opravljanje zdravstvenih storitev pri koncesionarju v okviru tržne dejavnosti, in sicer mu je to dovoljeno le, kadar je storitev iz tržne dejavnosti mogoče opraviti istočasno oziroma s standardom, ki presega s predpisi s področja zdravstvenega zavarovanja priznani standard. To nujno pomeni, da to lahko izvaja le istočasno z opravljanjem koncesijske dejavnosti, npr. ko gre za uporabo nadstandardnega materiala v primeru storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Pri zaposlitvi iz točke č) osmega odstavka 5. člena ZZDej pa gre za primer, ki se nanaša na zdravstvenega (so)delavca, ki je primarno zaposlen pri koncesionarju in tam opravlja samo koncesijsko dejavnost, nato pa se zaposli še pri javnem zavodu. Tak zdravstveni delavec pri koncesionarju ne sme opravljati tržne dejavnosti, sicer se mu s strani javnega zavoda izredno odpove pogodba o zaposlitvi in nato zanj velja še prepoved sklepanja pogodbe z javnim zavodom na podlagi te točke v šestih mesecih od odpovedi ne glede na izpolnjevanje drugih pogojev.

3. NEPREKINJENO ZDRAVSTVENO VARSTVO

Glede pozivanja izvajalca neprekinjenega zdravstvenega varstva koncesionarja oziroma pri njem zaposlenih zdravnikov k vključitvi v neprekinjeno zdravstveno varstvo: kakšna je obveznost koncesionarja glede vključitve v neprekinjeno zdravstveno varstvo, če je zdravnik že pri koncesionarju polno zaposlen?

Odgovor: Nevključevanje zdravnikov v neprekinjeno zdravstveno varstvo predstavlja kršitev po ZZDej-N, čeprav je to že prej zanje predvideval Zakon o zdravniški službi (ZZdrS) v 44. členu.

Pri obveznosti vključevanja zdravstvenih delavcev, zaposlenih pri koncesionarjih, gre po novem za zakonsko obveznost vključevanja po 51.a členu ZZDej, kršitev zakonskih obveznosti koncesionarja pa je lahko tudi razlog za odvzem koncesije (op.: kar je veljalo tudi že pred novelo ZZDej-N). Poleg zakonske pa je ta obveznost tudi pogodbeno, in sicer kot to določa 14. ter 17. točka prvega odstavka 44.f člena ZZDej, pri čemer je kršitev te obveznosti razlog za odvzem koncesije iz 3. oziroma 5. točke prvega odstavka 44.j člena ZZDej.

Navedeno pomeni, da so koncesionarji že po ZZdrS, sedaj pa po ZZDej, dolžni med drugim z ustrezno prilagoditvijo delovnega procesa, vključno z morebitnimi nadomeščanji, omogočiti pri njih zaposlenim zdravnikom vključitev v sistem NZV, upošteva je zakonske omejitve, med drugim tudi glede počitka. Iz zakonskih določb namreč izhaja nujna in primarna obveznost vključevanja v neprekinjeno zdravstveno varstvo, z redkimi izjemami, kot je za npr. zdravstvene delavce, starejše od 55 let.

Ob tem izpostavljamo, da se v skladu s 3. točko prvega odstavka 89. člena ZZDej z globo od 300 do 5.000 evrov kaznuje za prekršek tudi sam zdravstveni delavec, ki se ne vključi v program NZV v skladu s prvim odstavkom 51.a člena ZZDej.

4. SOGLASJA

Javni zdravstveni zavod je v času od objave ZZDej-N do začetka njegove uveljavitve prejel veliko število vlog, tako za povsem nova soglasja kot za podaljšanje že veljavnih soglasij, ki jih iz različnih objektivnih razlogov ni v celoti obravnaval do 21. 5. 2025. Kako mora zavod te vloge obravnavati: po prej veljavnem ZZDej ali ZZDej-N?

Odgovor: V odsotnosti drugačnih prehodnih določb ZZDej-N je zavod upošteva je načelo zakonitosti dolžan vse nerešene (popolne) vloge za izdajo soglasja po 53.b členu ZZDej, ki so bile vložene, a ne rešene pred uveljavitvijo ZZDej-N, obravnavati po veljavni zakonodaji, kar v konkretnem primeru pomeni v skladu s trenutno veljavnim ZZDej, kot ga je spremenil in dopolnil ZZDej-N.

Opozoriti velja še na 45. člen Zakona o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin, ki je med drugim že vse od 31. 12. 2023 določal, da se v primeru, da

soglasje ni izdano v roku 30 dni od prejema vloge, šteje, da soglasje ni podano. Predmetni odstavek je ZZDej-N sicer razveljavil, a njegovo vsebino povzel v prvi odstavek 53.b člena ZZDej.

5. NAVODILA IN OBRAZCI

Ali bo ministrstvo na spletni strani objavilo kakšen obrazec oziroma vlogo ter pojasnila za predložitev dokazil, kot je npr. objavljena vloga za izdajo dovoljenja za opravljanje zdravstvene dejavnosti oziroma vloga za uskladitev dovoljenj glede na prehodne določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 46. člena ZZDej-N?

Odgovor: Ministrstvo bo pripravilo ustrezne obrazce in pripadajoča navodila v povezavi z zgoraj navedenimi prehodnimi določbami ZZDej-N ter jih objavilo na spletnih straneh ministrstva.

6. POGOJI ZA DIREKTORJE, STROKOVNE DIREKTORJE IN DRUGE VODSTVENE DELAVCE JAVNIH ZDRAVSTVENIH ZAVODOV

Zakon določa nezdružljivost nekaterih funkcij s funkcijo direktorja javnega zdravstvenega zavoda. Kdaj mora kandidat prenehati z opravljanjem drugih funkcij, da bo izpolnjeval zakonske pogoje za imenovanje za direktorja javnega zdravstvenega zavoda?

Odgovor: Kandidat mora v skladu s četrtnim odstavkom 29. člena ZZDej podati izjavo, s katero izkazuje, da izpolnjuje pogoje, določene v 6., 7., 8., 9. in 10. točki drugega odstavka 29. člena ZZDej, za imenovanje za direktorja javnega zdravstvenega zavoda. V tej izjavi kandidat navede, da bo prenehal opravljati funkcijo, ki je nezdružljiva – njegovo kandidiranje oziroma imenovanje je zato pogojno.

V takšnem primeru sklep o imenovanju direktorja vsebuje pogoj, da kandidat pred nastopom mandata direktorja odstopi z druge funkcije. Kandidat mora predložiti dokazilo o odstopu ali drugi dokazilo, iz katerega je razvidno, da je izpolni ta pogoj. Z dnem nastopa mandata mora kandidat izpolnjevati vse pogoje, ki jih določa zakon, sicer je njegovo imenovanje nezakonito (če npr. ne bi izpolnil izjave in odstopil z nezdružljive funkcije) in mora biti predčasno razrešen po 1. točki osmega odstavka 29. člena ZZDej.

Na kakšen način naj svet zavoda izvede preverjanje izpolnjevanja pogojev iz 29. člena ZZDej? Ali mora kandidat predložiti konkretna dokazila za vsakega izmed pogojev, ki so določeni v 29. členu ZZDej?

Odgovor: ZZDej ne vsebuje posebnih določb v zvezi s pogoji iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke drugega odstavka 29. člena ZZDej, zato zanje veljajo splošna pravila upravnega odločanja, vključno z načelom proste presoje dokazov.

Izpolnjevanje pogojev iz 6., 7., 8., 9. in 10. točke drugega odstavka 29. člena ZZDej se dokazuje z izjavo kandidata za direktorja javnega zdravstvenega zavoda. Predmetna izjava mora biti podana v pisni obliki.

Izpolnjevanje pogoja iz 11. točke drugega odstavka 29. člena ZZDej se dokazuje z ustno izjavo v okviru razgovora oziroma osebne predstavitve v postopku javnega razpisa.

V kakšnem obsegu mora biti zaposlen direktor javnega zdravstvenega zavoda in na kakšen način se mu določi plača v primeru, če je pred tem opravljal delo kot zdravnik in je bil na tistem delovnem mestu uvrščen v višji plačni razred?

Odgovor: ZZDej v sedmem odstavku 29. člena določa, da mora biti direktor javnega zdravstvenega zavoda zaposlen za polni delovni čas.

Izjemoma je mogoče z direktorjem javnega zdravstvenega zavoda skleniti pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, in sicer če sta kumulativno izpolnjena naslednja pogoja:

- možnost zaposlitve za krajši delovni čas je predvidena v aktu o ustanovitvi ali statutu javnega zdravstvenega zavoda in
- pogodba o zaposlitvi se sklepa:
 - o s strokovnim direktorjem javnega zdravstvenega zavoda katerekoli ravni zdravstvene dejavnosti ali
 - o z direktorjem javnega zdravstvenega zavoda na primarni ravni zdravstvene dejavnosti, kadar je število zaposlenih v tem javnem zdravstvenem zavodu za polni delovni čas ob nastopu mandata direktorja manjše od 150.

Če so izpolnjeni zgoraj navedeni pogoji, se lahko pogodba o zaposlitvi sklene za krajši delovni čas, vendar ne manj kot 60 odstotkov polnega delovnega časa na delovnem mestu direktorja oziroma skupaj v tem javnem zdravstvenem zavodu (če je direktor poleg tega zaposlen še na kakšnem drugem delovnem mestu) ne manj kot 80 odstotkov polnega delovnega časa.

Uredba o plačah javnih uslužbencev plačne skupine B (Uradni list RS, št. 99/24) v četrtem odstavku 2. člena določa, da v primeru, če bi bil javni uslužbenec, upošteva določbe tega člena, uvrščen v nižji plačni razred od plačnega razreda, ki ga je dosegel pred nastopom mandata na delovnem mestu, ki ni uvrščeno v plačno skupino B v okviru istega plačnega stebra, ohrani že doseženi plačni razred.

Ali lahko direktor v istem javnem zdravstvenem zavodu na podlagi podjemne pogodbe opravlja delo na delovnem mestu odgovornega zdravnika?

Odgovor: Iz šestega odstavka 53.c člena ZZDej izhaja, da sklepanje podjemne pogodbe za opravljanje zdravstvenih storitev z lastnim zaposlenim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem ni dovoljeno, razen če gre za opravljanje zdravstvenih storitev v okviru državnih presejalnih programov in drugih posebnih programov, ki jih s sklepom določi minister, pristojen za zdravje, in je zanje zagotovljen vir financiranja. Sklenitev pogodbe za opravljanje zdravstvenih storitev v okviru opravljanja zdravniške službe je torej vezana na izpolnjevanje vseh pogojev iz 53.c člena ZZDej.

Ali lahko direktor opravlja dopolnilno delo kot zdravnik pri drugem javnem zdravstvenem zavodu?

Odgovor: Direktor lahko izvaja zdravstvene storitve v drugem javnem zdravstvenem zavodu prek podjemne pogodbe oziroma v okviru dopolnilnega dela (pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas). Ne more pa skleniti pogodbe o zaposlitvi (vključno s pogodbo o zaposlitvi za opravljanje dopolnilnega dela) ali podjemne pogodbe za opravljanje zdravstvenih storitev s koncesionarjem.

Na kakšen način lahko direktor, ki mora biti v javnem zdravstvenem zavodu zaposlen za polni delovni čas, izpolni pogoj glede opravljanja zdravniške službe, za potrebe podaljšanja zdravniške licence?

Odgovor: Odgovor na predmetno vprašanje je deloma vsebovan že v odgovoru na prejšnje vprašanje.

Poleg tega lahko direktor, ki v istem javnem zdravstvenem zavodu hkrati opravlja tudi delo v svojem osnovnem poklicu, v skladu s tretjim odstavkom 56. člena Zakona o skupnih temeljih sistema plač v

javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24; v nadaljnjem besedilu: ZSTSPJS) izjemoma, s soglasjem pristojnega ministra, zaradi nemotenega opravljanja dejavnosti, opravlja tudi delo preko polnega delovnega časa in stalni pripravljenosti. Za ta čas direktorju pripada osnovna plača in druge sestavine plače glede na delovno mesto, na katerem se tako delo, ki je opredeljeno v pogodbi o zaposlitvi, opravlja. Direktor bo lahko torej v primeru, če bodo izpolnjeni vsi pogoji iz tretjega odstavka 56. člena ZSTSPJS, hkrati opravljal tudi delo na zdravniškem delovnem mestu. Pri tem ministrstvo izpostavlja, da se takšno soglasje lahko poda zgolj za opravljanje dela znotraj tistega zavoda, v katerem je oseba zaposlena na delovnem mestu direktorja.